

РЕЦЕНЗИЯ

относно дисертационния труд

на **Айтаф Сгайер**

на тема: *„Влиянието на учебния план на педагогическите колежи върху развитието на критично мислене при студентите“*,

представен за придобиване на образователна и научна степен „доктор“,
по професионално направление 3.2. Психология,
Докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“,
към Катедра „Психология“,
факултет по „Стопански, социални и компютърни науки“
на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“,

с научен ръководител:

проф. д.пс.н. Иван Александров

Автор на рецензията:

проф. д-р Севджихан Ахмедова Еюбова

професор по професионално направление 3.2. Психология /
Психология на развитието в детска и юношеска възраст,
от Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“

Основание за представяне на рецензията: участие в състав на Научно жури за защита на дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ съгласно Заповед № РД 408 от 02.07.2024 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“.

АКТУАЛНОСТ И ЗНАЧИМОСТ НА РАЗРАБОТЕНИЯ В ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД ПРОБЛЕМ

Дисертационният труд на Айтаф Сгайер на тема *„Влиянието на учебния план на педагогическите колежи върху развитието на критично мислене при студентите“* е задълбочено и актуално изследване, насочено

към важен проблем в образованието. Дисертацията е структурирана в четири основни глави, включващи въведение, литературен обзор, методология и заключение, и е в обем от 274 страници, като резултатите от проучването са визуализирани с 13 таблици и 33 фигури.

Айтаф Сгайер успешно проучва ефекта от интервенционна програма, фокусирана върху развитието на критичното мислене, сред студенти в арабски педагогически колежи в Израел. Разработеният в дисертацията проблем е изключително актуален и значим. Развитието на критично мислене е ключова цел на съвременното образование, но много училища все още не успяват да предизвикат учениците да мислят критично. Резултатите от международни тестове, като TIMSS и PISA, показват значителна разлика в постиженията между арабските и еврейските ученици в Израел, което подчертава необходимостта от подобряване на образователните практики в арабските колежи. Дисертацията на Сгайер поставя акцент върху необходимостта от разработване на интервенционни програми, които да насърчават критичното мислене, и по този начин адресира важен проблем за образованието.

МЕТОДОЛОГИЯ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Методологията на изследването е подходяща и включва комбинация от количествени и качествени методи. Използването на смесен подход позволява задълбочено проучване на ефекта от интервенционната програма върху развитието на критичното мислене и възприятията на студентите. Изборът на методи като тестове, въпросници и интервюта е релевантен към поставените изследователски въпроси. Айтаф Сгайер демонстрира задълбочено познаване на съвременните подходи за оценка на критичното мислене.

ПРИНОСИ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Основните приноси на дисертационния труд са:

- Разработване и апробиране на интервенционна програма, фокусирана върху развитието на критичното мислене, специално адаптирана за арабски педагогически колежи.
- Емпирични доказателства, че прилагането на интервенционната програма води до подобрене в способностите и нагласите за критично мислене сред студентите. Количествените и качествени данни ясно показват положителния ефект.
- Разкриване на възприятията и процесите на критично мислене сред студентите по време на обучението с интервенционната програма.

Така изведените приноси обогатяват съществуващите знания и имат научно-приложен характер, свързан с интегрирането на научните постижения и резултатите от проучването в практиката на арабските педагогически колежи.

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПОЛУЧЕНИТЕ РЕЗУЛТАТИ

Получените резултати от дисертационния труд предлагат значителни възможности за приложение в практиката. Интервенционната програма може да бъде внедрена в педагогическите колежи, за да се подобри обучението на бъдещите учители. Препоръчително е колежа да адаптират учебните планове, за да включат стратегии, насочени към развитието на критичното мислене. Също така, бъдещите изследвания могат да разгледат дългосрочния ефект от интервенционната програма върху академичните постижения на студентите, както и да сравнят ефективността на различни методи на преподаване.

АВТОРЕФЕРАТ И ПУБЛИКАЦИИ

Авторефератът вярно и точно отразява основните моменти на дисертационния труд - актуалност, методология, резултати и приноси. Той е структуриран ясно и логично. Айтаф Сгайер представя три публикации, свързани с темата на дисертацията:

- Sghayer, A.,(2021) The Impact of the Training Sessions on the Development of Critical thinking among students who are trained to teach in colleges in the Arab sector In Israel. GSI; Vol 27 (1) no (7): pp.88-103, ISSN: 2367-9107 | E-ISSN: 2367-4555
- Sghayer, A.,(2021) Critical thinking in the Arab College in Israel F GSI 2021;Vol 27 (1):no (11) pp. 141-157; ISSN: 2367-9107 | E-ISSN: 2367-4555
- Sghayer, A., (2024). The psychology aspects of the learner and the teacher during the intervention program which aimed at developing critical thinking: Psychology and Social Activities, E-Journal of VFU, "Chernorizets Hrabar", #21/2024, p. 401, ISSN 1313-7514.

КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

1. Желателно е да се проследи ефекта от интервенционната програма върху академичните постижения на студентите, не само върху критичното мислене. Това би дало по-пълна картина на влиянието.
2. Бъдещи изследвания могат да сравнят ефекта на интервенционната програма с традиционните методи на обучение, за да се установи относителната ефективност.

3. Желателно е да се проучи дали ефектът от интервенционната програма се запазва и след приключване на обучението, когато студентите станат учители.

Тези критични бележки не намаляват качеството и количеството на получените резултати и приноси в дисертационният труд на Айтаф Сгайер. Те по-скоро очертават перспективи за бъдещи изследвания, надграждащи върху настоящата дисертация.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на дисертационният труд, автореферата и представените научни публикации на Айтаф Сгайер, убедено давам положителна оценка и препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен "доктор" на Айтаф Сгайер в професионално направление 3.2 "Психология", докторска програма "Педагогическа и възрастова психология".

24.07.2024 г.

Гр.Шумен

Рецензент:

проф. д-р Севджихан Еюбова